

Fevrî

(Ö. 1570-71)

Hırvat asıllı olup asıl adı Ahmed'dir. Künhü'l-Ahbâr, İskender Çelebî'nin, diğer kaynaklar' ise Nakkaş Alî Bey'in kulu olduğunu belirtirler. Daha sonra azâd edilip, efendisinin gözetiminde iyi bir

öğrenim gördü. Bostan Efendi'den mülâzım oldu. Müderrislik, müftülük ve kadılık yaptı. Şam müftüsü iken orada öldü ve Kubûr-ı Sâlih'in mezarlığına gömüldü.

Gazel I

(*Büyük Türk Klasikleri, c. III, s. 415*)

Feilâtün Feilâtün Feilâtün Feilün

1. Kaçma bizden deme kim mihr ü muhabbet bakî
Güzelüm sanma kahr hüsni ile behçet bakî
1. Sevgi ve dostluk bakî diyerek bizden kaçmış.
Güzelim, gençlik ve güzelliğın ebedî kalacağını
sanma.

2. Meylimüz şimdi benim kuyuna oldu kiblem
Kaçan ise edevüz kibleye niyyet bakî	2. Ne zaman kibleye yönelmeye niyet etsek, senin bulunduğun yer kiblem oluyor. Meylimiz şimdi senin bulunduğun yeredir.
3. Kamu terk eyledim ey dost cefâ huylarım
Kaldı gönlünde vefa etmemek adet bakî	3. Ey sevgili, eziyet verici alışkanlıklarının hepsini terk ettin. Fakat gönlünde vefa etmemek âdeti ebediyen kaldı.
4. Elün ermiş iken ayag tozuna sür yüzünü
Bu mübarek kademi gör deme fırsat bakî	4. Elin ulaşmışken, sevgilinin ayak toprağına yüzünü sür. Bu mübarek ayağı gör, fırsat sonsuzdur deme.
5. Safî mescidde çün etmez sana rağbet Fevrî
Düş mıgân ayağına kim yine hürmet bakî	5. Fevrî, söfi sana mescitte ilgi göstermeyince meyhanecinin ayağına kapan. Çünkü saygı ebedîdir. <i>(Mugân, tasavvufta şeyh anlarında gelir. Ayak - ayak, kadeh ve. hürmet - saygı, hıram kelimeleri tevriyeli kullanılmıştır).</i>

Tesdîs

(dil, s. 417)

Mef'ûlü Fâilâtü Mefâilü Failim

1. Güller açıldı sahn-ı çemen sebzezârdur
Devrân-ı lâle mevsim-i zülf-i nigârdur
Hengâm-ı şevk ü zevk ü kenâr-ı bahâdîr
Vakt-i cünûn u şevk-i mey-i hoş-güvârdur
Bülbül terane başladı evvel-bahârdur
Şeydâlıgum benim yine bî-ihdiyârdur	1. Çimenlik alanı yemyeşil oldu. Güller açıldı. Lâle zamanı, güzelin saçının mevsimidir. Zevk, coşkunluk ve çiçeklerle kucaklaşma zamanıdır. Lezzetli şarabın hararetiyle delilik vaktidir. Bülbül ötmeye başladı, ilkbahardır. Yine, elim de olmadan benim çilgınlıgım başladı.
2. Yolunda cârım etdi feda bir kıyamettin
Hâk oldu hâk-i payına düşdi bir âfettin
Od gibi yandı aşkına bir lâle-behçetün
Yel gibi yeldi şevkine bir mâh-tal'atün
Su gibi akdi payına bir serv-kâmetün
Dîvâne gönlümüz ne aceb bî-karârdur	2. Uzun boylu bir güzelin yolunda canım feda etti, bir âfetin, ayak toprağına düştü, toprak oldu. Lâle yüzlü bir güzelin aşkına ateşlere yandı, bir ay yüzünün arzusuna yel gibi koştu. Bir selvi boylu güzelin ayağına su gibi aktı, deli gönlümüz ne kadar da kararsız.

(4 + 4)

(Fevrî Dîvânı, Topkapı, S. Revan 763,281a)

1. Gönlüm sevdi bir cânâm
Her kim görse dir cân anı	1. Gönlüm öyle bir güzeli sevdi ki, onu kim görse can olarak tanımlar.
2. Hata vasfın ezber it kim
Hoşdur hıfz itmek Kur'âm	2. Onun yüzündeki tüylerin özelliklerini ezberle. Çünkü, Kur'anı ezberlemek güzeldir.
3. Lal-i cân-bahşundur bi'llâh
Ey 'İsâ-dem camım canı	3. Ey Hz. İsa gibi Ölüleri diriltibildi sevgili, canlar bağışlayan dudağı and olsun ki, canlar camdar.
4. Öldüm gamdan dirgür lutf it
Sun sâkî rah-ı reyhânî	4. Gamdan öldüm, sâkî lutf et güzel kokulu şaraptan sun ve beni dirilt.
5. Fevrimin kîiy-ı hasrelde
Gamdur mihnete!ür yaranı	5. Fevrî'nin hasret köyünde dostları gamdır, mihnettir.

